

De wendbare professional

Wat is het en hoe kan de opleiding SB inspelen op de toekomst?

November 2025

Inleiding

De Achterhoek wordt geconfronteerd met uitdagingen zoals een vergrijzende bevolking, chronische aandoeningen en toenemende zorguitgaven. Om deze problemen het hoofd te bieden, zijn sport, beweging en een gezonde levensstijl onmisbaar. Dit vereist een betere afstemming tussen onderwijs, zorg, welzijn en het bedrijfsleven, evenals innovatie binnen de sector.

Met de RIF-subsidie 'Veelzijdiger in Beweging' heeft het Graafschap College onderzocht hoe de opleiding 'Sport en Bewegen' (SB) een bijdrage kan leveren. Het project richt zich op het optimaliseren van de aansluiting tussen het onderwijs, de opgeleide studenten en de praktijk.

Vier speerpunten staan hierbij centraal:

1. Docenten, studenten en praktijkopleiders ontwikkelen zich tot wendbare professionals.
2. Er worden nieuwe methodieken ontworpen.
3. Een online leeromgeving wordt gerealiseerd.
4. Netwerkcompetenties worden een integraal onderdeel van de vaardigheden van docenten, praktijkopleiders en studenten.

Als onderdeel van de RIF-subsidie is een verkenning uitgevoerd hoe het sportlandschap volgens experts gaat veranderen en wat dit betekent voor de SB studenten die op dit moment worden opgeleid tot sport- en beweegprofessional en de komende jaren opgeleid gaan worden. Ook is de vraag wat het betekent voor docenten. Wat moet een *wendbare professional* kunnen?

Dit document

Interviews onder experts

Opzet van het onderzoek

In de periode augustus 2025 - oktober 2025 hebben 22 interviews plaatsgevonden met professionals in het werkveld SB, in het onderwijs (hbo en mbo) en/of op het gebied van jongeren en trends onder jongeren. Aan deze professionals is gevraagd:

- Hoe zij kijken naar de (veranderende) sportsector
- Welke trends van invloed zijn op de sportsector
- Hoe zij kijken naar het begrip 'wendbare professional' in de context van de veranderende sportsector
- Welke betekenis eventuele veranderingen hebben voor de opleiding SB en studenten

In dit document worden alle bevindingen samengevoegd met als doel om te komen tot een advies voor de opleiding SB. Welke veranderingen zien experts en wat betekent dit voor de mbo-student van de toekomst? Welke tips geven zij het Graafschap College, de docenten en (startende) studenten?

Achtergrond experts

In onderstaande opsomming staat de achtergrond van de experts. Experts (N=22) kunnen op meerdere onderdelen zijn ingedeeld.

- Sport en bewegen in brede zin: n=13
- Onderwijs binnen en buiten de sportsector: n=11
- Praktijkprofessional in sport en bewegen: n=9
- Praktijkprofessional binnen een andere sector die samenwerkt met de sportsector: n=3
- Jongeren expert: n=1
- Expert in Esports en gaming: n=1

Man: 66.6%

Vrouw: 33.3%

De sector sport en Bewegen anno 2025

Arbeidsmarkt Sport en Bewegen

Experts beschrijven de arbeidsmarkt in de sportsector als zeer versnipperd. Een enkeling geeft zelfs aan dat het een lastige en smalle sector is wanneer je het vergelijkt met andere, bredere sectoren.

"Feitelijk is sport een middel en bestaat de sportsector niet als eenduidige arbeidsmarkt. Het is een variant binnen zorg. Er is sportaanbod, maar dat is een consumentending. Of je wordt sporttrainer."

– Jongeren expert –

De meeste experts zien dezelfde "moeilijkheid", maar zijn minder "extreem" in hun formulering. Zij geven aan dat er door versnippering in de sector veel kleine, uiteenlopende functies zijn en geen standaard carrièrepaden. Banen variëren van parttime, tijdelijke en projectmatige functies tot vrijwilligerswerk en zelfstandig ondernemerschap. In tegenstelling tot andere sectoren met duidelijke hiërarchie (bijv. zorg of techniek), is groeien als professional in de sportsector afhankelijk van netwerken, initiatief en aanpassingsvermogen. Veel sportprofessionals combineren meerdere kleine banen, vrijwilligerswerk en zelfstandige opdrachten om een volledig inkomen te verdienen. Ook is ervaring ontzettend belangrijk. Sommige functies zijn niet standaard mbo of hbo te classificeren omdat het ervaring vraagt om het goed uit te voeren.

"Je ziet dat [in de sport] ervaring ontzettend belangrijk is. Sommige functies zijn niet standaard mbo of hbo te classificeren omdat het ervaring vraagt om het goed uit te voeren. Je moet echt kunnen schakelen tussen mensen, culturen en niveaus. Je moet continu kunnen levelen met de mensen die ervoor staan. Dat is niet direct opleidbaar, maar ervaring."

–Professional in de sport–

De gevolgen

Dit vraagt van professionals in de sport om flexibiliteit, wendbaarheid en ondernemerschap. Wie succesvol wil zijn, moet openstaan voor nieuwe kansen, zich blijven ontwikkelen en proactief netwerken. De plek van mbo'ers in deze versnipperde en flexibele markt is cruciaal. Zij hebben vaak direct inzetbare, praktische vaardigheden (bijv. lesgeven, coachen, organiseren), wat hen zeer gewild maakt voor uitvoerende functies. Er is dan ook veel vraag naar deze professionals, maar ze worden ook ondergewaardeerd op zowel sociaal als financieel gebied. Omdat er veel (jonge) mensen in de sport willen werken is de concurrentie groot. Het komt regelmatig voor dat hbo'ers worden ingezet op mbo-functies. Hier zouden werkgevers strikter in mogen zijn omdat de kwaliteiten van mbo'ers en hbo'ers duidelijk verschillen.

Welke veranderingen zien we in de sportsector?

De veranderingen

Onze maatschappij anno 2025 staat onder invloed van verschillende veranderingen en maatschappelijke ontwikkelingen. De experts is gevraagd naar de meest impactvolle veranderingen of maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de sportsector.

1. Een verschuiving van prestatiegericht sporten naar gezondheidspreventie

Waar sport vroeger vooral gericht was op prestaties, competitie en winnen, wordt het nu steeds meer gezien als een middel om gezondheid, welzijn en sociale participatie te bevorderen. De focus verschuift hiermee van korte-termijnprestaties naar het bevorderen van een gezonde leefstijl en lange termijngezondheid.

"De focus verschuift van prestatiegericht sporten naar gezondheidspreventie. Sportorganisaties, gemeenten en zorginstellingen ontwikkelen steeds meer beweegprogramma's voor risicogroepen, zoals mensen met obesitas. Het is echt een ding. Sport in de zorg zit een enorme waarde."
-Onderzoeks- en onderwijsprofessional-

Voor sportprofessionals betekent dit een bredere en complexere rol: naast sportprestaties richten ze zich op gezondheid, preventie en welzijn. Ze ontwikkelen programma's voor diverse doelgroepen, werken samen met sectoren als zorg en onderwijs en hebben naast sportkennis ook sociale, communicatieve en pedagogische vaardigheden nodig. Deze verschuiving vraagt om flexibele en veelzijdige professionals. Hier spelen dubbelkwalificaties een cruciale rol. Door het combineren van kwalificaties – bijvoorbeeld mbo SB met Onderwijsassistent, Maatschappelijke Zorg of Jeugdwerk – worden sportprofessionals beter toegerust om in te spelen op de veranderende vraag. Dubbelkwalificaties maakt sportprofessionals breder inzetbaar. Dat maakt ze interessant voor werkgevers.

"De verschuiving van prestatiegericht sporten naar gezondheidspreventie betekent dat we niet alleen moeten kijken naar hoe we mensen kunnen helpen om gezond en vitaal te blijven. Dat vraagt om een andere aanpak: niet alleen gericht op sporttechnische vaardigheden, maar ook op hoe je mensen motiveert, hoe je programma's aanpast aan individuele behoeften en hoe je samenwerkt met andere sectoren zoals zorg en welzijn. Het is niet langer alleen over sport als doel, maar over sport als middel om gezondheid en welzijn te bevorderen."
-Onderwijsprofessional in de sportsector-

Impactvolle veranderingen

2. Diversiteit en inclusie

Er is steeds meer aandacht voor gendergelijkheid, inclusie van mensen met een beperking, ouderen en culturele diversiteit. Het betekent dat sportprofessionals moeten leren omgaan met diverse doelgroepen en moeten bijdragen aan een inclusieve sportomgeving. Dit betreft de fysieke omgeving, maar ook inspelen op motivaties en behoeften van de doelgroep. Een expert zegt hierover:

Diversiteit en inclusie zijn echt thema's die steeds belangrijker worden. Het gaat niet alleen om het fysiek toegankelijk maken van sport, maar ook om het creëren van een veilige en uitnodigende omgeving voor iedereen. Sportprofessionals moeten leren omgaan met verschillende culturen, achtergronden en behoeften. Het is niet alleen een kwestie van 'ze mogen meedoen', maar ook van 'ze voelen zich welkom en gehoord'. Dat vraagt om een andere houding: openstaan voor verschillen, actief luisteren en je aanpassen aan wat mensen nodig hebben. Het is niet meer alleen over sportprestaties, maar over hoe je mensen echt kunt bereiken en betrekken."

–Onderzoeks- en onderwijsprofessional–

3. Vergrijzing

Een doelgroep die bij diversiteit en inclusie past, maar vaak apart wordt genoemd door de experts is de groter wordende groep ouderen. Er is een groeiende vraag naar sport- en beweegprogramma's voor deze doelgroep, met een focus op vitaliteit en sociale participatie. Dit betekent dat sportprofessionals nieuwe vaardigheden moeten ontwikkelen om effectief te kunnen werken met oudere doelgroepen, zoals kennis van gezondheidsbevordering en sociale interactie.

"De vergrijzing in Nederland leidt tot een groeiende vraag naar sport- en beweegprogramma's voor ouderen, gericht op vitaliteit en sociale participatie. Sportverenigingen en gemeenten ontwikkelen steeds meer programma's voor senioren sport, fitness op maat en gezondheidsbevordering. Het betekent dat we onze aanpak moeten aanpassen. Ouderen willen niet alleen bewegen, maar ook sociale contacten en een gevoel van betekenis. Het gaat om meer dan alleen fysieke activiteit; het is ook een manier om eenzaamheid tegen te gaan en een gezonde leefstijl te stimuleren. Sportprofessionals moeten dus niet alleen kennis hebben van beweegprogramma's, maar ook van sociale interactie en hoe je een veilige, uitnodigende omgeving creëert. Het is een combinatie van technisch kunnen begeleiden en menselijk contact kunnen leggen."

–Professional in de sport–

Impactvolle veranderingen

4. Van vereniging naar club

Sportverenigingen worden meer als 'clubs' gezien, met een grotere nadruk op dienstverlening en minder op gemeenschapszin. Leden en hun ouders verwachten steeds vaker dat de club alles regelt, tegen betaling. De verantwoordelijkheid voor het organiseren van activiteiten en het begeleiden van deelnemers komt daardoor meer bij betaalde professionals te liggen in plaats van bij vrijwilligers. Dit betekent dat sportprofessionals moeten leren omgaan met een meer individuele en commerciële benadering van sport (zie ook individualisering op de volgende pagina), waarbij de nadruk ligt op maatwerk en klanttevredenheid.

"Verenigingen zijn van oudsher gemeenschappen, maar we zien steeds meer dat ze veranderen in clubs waar dienstverlening centraal staat. Mensen verwachten dat alles voor hen wordt geregeld en dat betekent dat er meer beroepskrachten nodig zijn om dat te faciliteren. Het is niet meer alleen 'we doen het samen', maar 'we betalen ervoor en verwachten kwaliteit'. Dat vraagt om een andere manier van organiseren en om professionals die niet alleen sportactiviteiten kunnen begeleiden, maar ook kunnen inspelen op de wensen en verwachtingen van leden en hun ouders. Het gaat om klantgerichtheid, flexibiliteit en het bieden van maatwerk. Het vraagt om mensen die zowel sportief als organisatorisch en sociaal vaardig zijn."

–Onderzoeks- en onderwijsprofessional–

De experts maken ook duidelijk onderscheidt tussen sportprofessionals en vrijwilligers. Vrijwilligers zijn vaak "gespecialiseerd" in één tak van sport, hier niet altijd voor opgeleid en minder breed inzetbaar. Professionals hebben een bredere kennisbasis en zijn beter in staat om zich aan te passen aan nieuwe eisen en doelgroepen. Ook wordt een aantal keren genoemd dat men had gehoopt en gedacht dat sportverenigingen/open en vitale sportparken verder zouden zijn met professionaliseren.

"Ik had eigenlijk verwacht dat we inmiddels veel verder zouden zijn, vooral op het gebied van professionele ondersteuning binnen grotere verenigingen."

–Onderwijsprofessional–

Impactvolle veranderingen

5. Individualisering

De individualisering in de sportwereld is duidelijk zichtbaar: waar vroeger verenigingen centraal stonden, verschuift de focus nu naar andere, flexibelere sportvormen. Deze verandering heeft ook gevolgen voor de invulling van opleidingen, zoals voor mbo'ers, die zich moeten aanpassen aan een nieuw speelveld. Activiteiten die vroeger goed aansloten, passen niet meer bij de huidige vraag. Er is meer behoefte aan sport in de openbare ruimte en dat vraagt om een andere benadering van hoe je hier als professional aan kunt bijdragen.

6. Verharding

De verharding die je breder in de maatschappij ziet, zie je ook terug in de sport. Dit heeft impact op de professionals, maar ook vrijwilligers hebben hier last van. De verwachtingen van deelnemers zijn hoog en de rol van de lesgever is niet meer wat die was. Vroeger was de lesgever een autoriteit; nu wordt hij of zij vaker geconfronteerd met boze ouders en een hoge claimcultuur. Het creëren van een veilig sportklimaat is daarom essentieel, maar dat brengt nieuwe vragen met zich mee: hoe spreek je mensen aan in deze context? Hoe ga je om met de toenemende eisen en verwachtingen? Dit zijn uitdagingen waar elke professional en vrijwilliger mee te maken krijgt.

Hoewel het mooi zou zijn om de trend om te buigen, is dat niet realistisch. Wat wel kan, is professionals beter voorbereiden op deze nieuwe realiteit.
-Onderwijsprofessional-

"De verharding binnen de vereniging is echt een probleem. Als je je vrijwilligerswerk met plezier doet, maar elke week geconfronteerd wordt met onzin, stop je uiteindelijk. Denk aan clubs die hun kantines moeten sluiten of te maken krijgen met vechtpartijen. Dat is niet waar vrijwilligers voor tekenen."
-Onderwijsprofessional-

7. Technologische innovaties als nieuwe markt

Digitale technologieën veranderen de sportsector ingrijpend. Denk aan wearables en apps. Je kunt hier ook denken aan Esports. Deze impactvolle markt wordt echter stevast "vergeten" door de meeste experts. Omdat de experts hier wel kansen zien voor de toekomst, behandelen we "Esports" als kans op de komende pagina's.

"Esports is eigenlijk best een relevant thema, maar ik moet toegeven dat ik er niet direct aan dacht. Het is een groeiende markt en het is eigenlijk een beetje mijn blinde vlek. Ik ben zelf meer gefocust op traditionele sport en bewegen, maar ik weet dat e-sports echt een serieuze tak van sport is die niet genegeerd kan worden. Het is een kans voor de toekomst, en ik had er eigenlijk meer aandacht aan moeten besteden."
-Professional in de sport-

Wat is Esports?

Maar waar hebben we het eigenlijk over bij Esports, gaming en andere aan de gaming industrie gerelateerde mogelijkheden?

	Hoofddoel	Fysieke component
1. Esports	Prestatie/competitie (Topsport) rond het spelen van games	Laag (zittend, focus op fijne motoriek en reactiesnelheid)
2. Gaming	Het recreatieve (niet-competitieve) aspect van het spelen van games. met als doel vermaak of ontspanning	Laag (zittend)
3. Exergaming	Gamen waarbij je lichaam de controller is. met als doel vermaak én fysieke beweging	Hoog (je moet bewegen om te spelen)
4. Gamification	Game-elementen (zoals punten, badges) gebruiken om bestaande (niet-game) dingen aantrekkelijker te maken met als doel motivatie en gedragsverandering	Niet van toepassing (is een methode)
5. Serious-gaming	Een spel met als doel kennis en vaardigheden overdragen of trainen; Kan ook een bordspel zijn.	Meestal laag (focus op cognitie)

De belangrijkste verschillen

Esports vs. Gaming: Het verschil is hetzelfde als het verschil tussen topsport en recreatief sporten. Esports is de professionele, competitieve tak. Gaming is wat de meeste mensen (95% van G en Z) recreatief doen.

Esports vs. Exergaming: Het verschil zit in fysieke activiteit. Esports speel je zittend (met een controller of muis). Bij Exergaming is je lichaam de controller.

Gamification vs. Gaming: Gaming is de activiteit zelf (een spel spelen). Gamification is het toepassen van spelelementen op iets dat geen spel is (bijvoorbeeld punten krijgen in je fitness-app voor een work-out).

Kansen vanuit de gaming industrie

Kansen die Esports biedt

De markt van Esports is een grote en snel professionaliserende, opkomende markt. Hier liggen kansen voor mbo-professionals. Niet zozeer bij het opleiden van betere gamers, maar in het professionele "ecosysteem" rondom de Esporter. Het gaat dan om professionals die de gamer ondersteunen waarbij je kunt denken aan media, business, IT, eventmanagement en op het gebied van performance optimalisatie (fysieke trainers en vitaliteitscoaches). SB kan studenten opleiden gericht op de gezondheid en lifestyle van Esporters (mentale training, voeding, beweging). Dit is bijvoorbeeld de focus van het Esports Talent Center Gelderland op Papendal. Dit is een project waar talenten begeleid worden op speltechnisch vlak en op het gebied van krachttraining, voeding, slaap en herstel.

Kansen die gaming biedt

Ook liggen er mogelijkheden om de traditionele onderwijs- en sportwereld te verbinden met de digitale wereld. Gaming zelf traint cruciale vaardigheden voor de 'wendbare professional'. Het ontwikkelt probleemoplossend vermogen, creativiteit, samenwerken en reflecteren na winst of verlies.

Kansen die exergaming biedt

Exergaming biedt kansen om beweging en gezondheid te stimuleren via gaming. Deze kansen zijn zeer concreet. Zo zijn er projecten op het gebied van 'Augmented Reality' (AR) games. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten van AR op een pumptrack (zie: <https://sam.han.nl/lees/muntjes-vangen-op-je-crossfiets/>). In dit project wordt bewust gewerkt in een multidisciplinair team: studenten (IT, Media Design) werken samen met Sportbedrijf Arnhem. De toekomstige mbo-professional kan de cruciale schakel zijn: als buurtsportcoach is de mbo-professional de trainer die deze technologie in de wijk inzet, maar ook de 'wendbare professional' die ter plekke problemen oplost. Voor alle drie de verschijningsvormen (Esports, gaming en exergaming) geldt dat hier ook dubbelkwalificaties mogelijk zijn. Denk aan fysieke training (SB) in combinatie met (brede) kennis van de gaming-sector en/of IT.

Waarom worden kansen nog niet benut?

De grootste uitdaging van de gaming industrie is de maatschappelijke en culturele legitimiteit. De publieke perceptie is dat Esports geen sport is en dat gamen slecht is. Ondanks dat dit ver achterloopt op de realiteit, knokt de sector hier nog tegen. Opleidingen kunnen kansen pakken die de gaming industrie biedt en helpen om de legitimiteit te vergroten. Bijvoorbeeld door te benadrukken dat ze geen gamers opleiden, maar de begeleidingscrew (net als in traditionele topsport).

"De sleutel is volgens mij het overbruggen van die kloof, het aantonen van die professionaliteit en dat is denk ik waar het onderwijs een doorslaggevende rol gaat spelen."

-Professional in sport onderwijs en gaming-

Specifieke jongeren trends

Nog een vergeten domein: trends onder jongeren

Naast Esports is er nog een domein dat veelvuldig vergeten wordt door de experts: specifieke trends onder jongeren. Dit zijn er natuurlijk legio en vaak vluchtig, maar twee die volgens een jongeren expert blijvend zijn en raken aan de sportsector zijn het "über fitheid ideaal" en "keuzestress".

Het "Über Fitheid Ideaal"

Dit is een trend die dicht tegen SB ligt. Het gaat erover dat jongeren steeds jonger beginnen met gezondheidstrends en dan met name gericht op "über fit" zijn. Het gevolg is dat dit iets doet met het zelfbeeld van de middengroep die 'gewoon' gezond leeft. Zij ervaren prestatiedruk (omdat ze soms wel iets ongezonds doen) en worden hierdoor onzeker(der). Voor de sector SB kan dit betekenen dat de vraag naar specifieke sportprogramma's en fitnessgerelateerde diensten toeneemt.

"De gezondheidstrend is echt een ding onder jongeren. Er ontstaat een uber fitheids ideaal. Dat begint steeds jonger. Dit doet iets met het zelfbeeld van de middengroep die gewoon gezond leven."

–Jongeren expert–

Keuzestress

Steeds meer jongeren vinden het maken van keuzes lastig. Door het niet weten, niet de verkeerde keuze willen maken of niet willen uitsluiten van andere alternatieven dan hetgeen gekozen wordt, stellen jongeren keuzes uit. Onder jongeren zien onderzoekers dat zij druk ervaren om de 'juiste keuze' te maken in het complexe keuzeproces van mbo-opleidingen. Dit wordt versterkt door het gebrek aan ervaring bij jongeren vanwege hun leeftijd (als je geen ervaring hebt is kiezen nog lastiger) en de toename in het aantal keuze mogelijkheden doordat er steeds meer opties en specialisaties komen.

"Wat me vooral opvalt in het mbo is dat ze het steeds complexer maken met alle varianten en opties en uitstroomprofielen om jongeren te pleasen. Ergens goed, maar ook doorgeslagen. Oh nee, dit voelt niet goed, maar dan doe ik het maar niet."

–Jongeren expert–

In milde vorm zijn er onderwijsprofessionals die dit probleem "herkennen". Zij geven aan dat we jongeren niet zo jong (bijvoorbeeld al met 13 jaar) moeten laten kiezen zodat ze vastliggen.

Wendbare professional

De wendbare professional en wendbaar opleiden wordt gezien als noodzaak om relevant te blijven tegen de achtergrond van deze veranderingen.

Wat is wendbaarheid?

Wendbaarheid wordt door de experts omschreven als het vermogen om je aan te passen aan veranderende omstandigheden, zowel binnen het eigen vakgebied als in de bredere maatschappelijke context. Het gaat om een combinatie van flexibiliteit, proactiviteit en een open mindset. Een expert verwoordt het als volgt:

"Wendbaarheid is het vermogen om je flexibel en tijdig aan te passen en vooruit te lopen op veranderingen in je omgeving, door te blijven leren en bewust keuzes te maken die passen bij zowel de situatie als jouw eigen doelen."

–Professional in sport onderwijs en gaming–

Deze mindset is essentieel in een sector die in beweging is. Dit is altijd zo geweest, maar de verandering lijkt de afgelopen jaren sneller te gaan met nieuwe technologieën en veranderende eisen per doelgroep in een markt waarbij sport steeds meer als 'middel' wordt gezien.

"De wereld gaat sneller en dat betekent dat we ook sneller moeten leren omgaan met nieuwe technologieën, veranderende doelgroepen en de verschuiving van sport als doel naar sport als middel voor gezondheid en welzijn."

–Onderwijsprofessional–

"Jezelf blijven aanpassen is iets van alle tijden. Het grensoverstijgend samenwerken is meer geworden."

–Onderwijsprofessional–

Wendbaarheid is ook...

Wendbaarheid is volgens de meeste experts ook het in kunnen spelen op verschillende doelgroepen die sport meer als middel zien. Dat betekent dat de sportprofessional van de toekomst nog beter moet snappen wat belangrijk is voor doelgroepen, wat hun motivatie is om te sporten en in te spelen op signalen die passen bij de doelgroep. Een expert geeft aan:

"Vroeger was sport voor ouderen vooral gericht op fysieke activiteit, maar nu gaat het veel meer om vitaliteit, sociale participatie en mentale gezondheid. Een wendbare professional moet niet alleen een sportles kunnen geven, maar ook begrijpen waarom die oudere komt sporten: is het om gezond te blijven, om sociale contacten te leggen of om eenzaamheid tegen te gaan? Een oudere die niet komt en zich niet afmeldt is niet storend, maar je moet snappen dat je door moet zoeken om te kijken of er iets speelt. Een wendbare professional herkent dit en de motivaties om te bewegen en past zijn aanpak daarop aan."

–Professional in de sport–

Wendbare professional

Multidisciplinariteit

Een ander aspect van wendbaarheid is multidisciplinariteit. Professionals moeten over traditionele grenzen heen kunnen kijken. Er komen meer teams waarin professionals samenwerken binnen een breder pallet aan disciplines. Dit betekent dat sportprofessionals niet alleen gespecialiseerd moeten zijn in hun eigen vakgebied, maar ook in staat moeten zijn om samen te werken met andere disciplines en sectoren.

We zijn aan het pionieren met leergemeenschappen. Het gaat om vraagstukken vanuit de inwoner, en wat betekent dat voor de domeinen? Kunnen we daar een aanpak voor maken? Kinderen gezond gewicht, wat betekent het thema voor de professionals? Is een andere manier van massa creëren. Wat betekent dat voor opleidingen? Meer op thema."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Tegelijkertijd wordt het vak als trainer nog (h)erkend, maar ligt er meer nadruk op dat dit slechts voor enkelen voor werkgelegenheid zal zorgen. Experts noemen dan specifieke sporten zoals voetbal en fitness of sport op een hoog niveau.

Voor wie geldt het?

In deze context is het belangrijk om te beseffen dat wendbaarheid geldt voor elke professional. De focus lijkt wat te liggen op studenten omdat zij degenen zijn die worden opgeleid, maar een van de experts stelt (terecht):

Ik denk dat het voor de docenten of de professionals die studenten opleiden lastiger aan te leren is dan voor de studenten van nu. De huidige student kent niet anders en heeft het daardoor makkelijker. De taak ligt misschien nog wel nadrukkelijker bij docenten om wendbaar te zijn. Als je bijvoorbeeld kijkt naar het Hybride Leren: Je probeert doelgroepen te laten zien aan studenten en dat betekent ook echt iets voor docenten. Docenten moesten zich verdiepen in andere werelden [dan lesgeven over de eigen bekende stof]. Die wendbaarheid moeten we misschien wel meer benadrukken en stimuleren bij docententeams."*

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

*Als een onderdeel van de RIF-subsidie is het Hybride Leren (HL) geïntroduceerd. Dit betekent dat eerste- en tweedejaars studenten lesgeven op open sportparken aan wisselende doelgroepen (zoals jeugd en ouderen). Zo doen ze praktijkervaring op en bouwen ze aan een netwerk met lokale organisaties en verenigingen.

Hoe word je wendbaar?

Wendbaarheid komt met ervaring

Nagenoeg alle experts zijn ervan overtuigd dat wendbaarheid komt met ervaring. Je leert het niet uit een boek, maar door ervaring op te doen en te reflecteren op wat werkt en wat niet. Dit betekent dat opleidingen zoals SB de nadruk moeten leggen op het opdoen van praktijkervaring in omgevingen waarin studenten leren omgaan met onverwachte situaties, uitdagingen en met verschillende doelgroepen. Ook onderstrepen docenten dat het mes aan twee kanten snijdt omdat dit ook is wat studenten het meest motiveert: leren in de praktijk.

"Wendbaarheid is iets wat je ontwikkelt door te doen. Het is niet iets wat je in een klaslokaal leert, maar door in de praktijk te staan, fouten te maken en daarvan te leren. Studenten moeten de kans krijgen om in echte situaties te werken, met echte mensen en echte uitdagingen. Pas dan leer je hoe je moet schakelen, hoe je moet aanpassen en hoe je omgaat met onverwachte situaties."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

"Wendbaarheid leer je niet uit een boek. Het is iets wat je in de praktijk ontwikkelt, door ervaring op te doen en te reflecteren op wat werkt en wat niet."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

"Hoe eerder je ze [studenten] in de praktijk zet, hoe beter. Waar gaan jongens [en meiden] harder van lopen? Voor het echte werk. In de praktijk verantwoordelijkheid krijgen, dáár gaan ze voor lopen en dáár leer je het. Hoe je het noemt [Hybride Leren of anders], maakt niet uit, maar kies voor meer begeleiding die afneemt naarmate ze volwassener worden."

–Onderwijsprofessional–

Ondernemerschapsvaardigheden

Ook benadrukken enkele experts het belang van 'ondernemerschap'. Ze geven hierbij aan dat het niet gaat om de commerciële kant, maar dat het gaat om de vaardigheid en mindset om kansen te zien. Er doen steeds nieuwe initiatieven voor, de arbeidsmarkt SB is versnipperd en je moet uitreiken en kansen aangrijpen om uiteindelijk van belang en werkzaam te kunnen zijn in de markt van sport en bewegen.

"Ondernemerschap is niet alleen voor zzp'ers. Het gaat om het vermogen om kansen te zien en te grijpen, om initiatief te nemen en om je eigen pad te creëren."

–Onderwijsprofessional en ondernemer–

Mbo, hbo en de banenmarkt

Doorstroom mbo naar hbo

Onderzoek onder studenten SB laat zien dat (meer dan) 60% door wil gaan met een hbo-studie.* Dit beeld leeft echter niet onder een aantal geïnterviewde experts in de sport. Zij benadrukken de vraag naar praktische, uitvoerende functies (bijv. sportleider, buurtsportcoaches (BSC), onderwijsassistent). Hierdoor leeft onder hen het beeld dat doorstromen niet nodig is voor mbo'ers en dat dit iets is dat zij doen na enkele jaren werkervaring. Mbo'ers hebben dan een duidelijker beeld van wat ze willen en kunnen gericht kiezen.

"Mbo'ers kiezen vaak voor werk in plaats van doorstromen naar hbo, omdat er voldoende uitvoerende functies zijn waar ze direct aan de slag kunnen."

–Professional in de sport–

Arbeidsmarktperspectief voor mbo'ers

Experts geven aan dat mbo'ers ook echt beter zijn in het werken met doelgroepen en voor de groep staan dan hbo'ers, maar dat mbo'ers (helaas) nog weleens onderschat worden. Verschillende impactvolle veranderingen bieden wel kansen voor mbo'ers. Bijvoorbeeld de verschuiving van prestatiegericht sporten naar gezondheidspreventie waardoor er banen kunnen ontstaan in de zorgsector als leefstijlcoach of bewegingsagoog. Ook worden mbo'ers steeds vaker ingezet om vrijwilligers te ontzorgen en te ondersteunen, vooral in verenigingen die professionaliseren. Daarnaast onderstrepen enkele experts verschillen tussen regio's. In steden en grotere gemeenten zijn meer betaalde functies beschikbaar voor mbo'ers, terwijl in landelijke gebieden vaak nog wordt gewerkt met vrijwilligers. Voor studenten SB in de Achterhoek is dit een nadeel.

"Mbo'ers zijn dicht bij de doelgroep. Zij voelen beter wat er omgaat. Combinatie van menstype en opleiding. Plannen en uitvoering zijn wel echt twee dingen. Het gaat niet om kunnen, maar evenwicht tussen focus op kinderen versus samenwerking."

–Professional in de sport–

"Je ziet al buitenschoolse opvang (BSO) met beweegactiviteiten en beweegstimulering, maar dit wordt niet altijd door professionals begeleid. Het is belangrijk dat mensen die hiermee aan de slag gaan, kennis hebben van bewegen. Mijn gedachte is dat we hierop moeten anticiperen: kunnen we laten zien en aantonen dat dit de toekomst is voor de beroepsgroep sport en bewegen? Het klassieke beeld van de sector moet plaatsmaken voor een modernere visie."

–Professional in de sport–

*Bron: Verantwoordingsverslag werkgroep Doorstroom mbo-hbo Sport en Bewegen Graafschap College (2024). Studenten (n=54) hebben aangegeven wat ze denken te gaan doen. Het betreft niet de werkelijke uitstroomcijfers.

Mbo, hbo en de banenmarkt

Arbeidsmarktperspectief voor hbo'ers

Hbo'ers worden vaker ingezet voor coördinerende, beleidsmatige of strategische functies, zoals sportparkmanager, projectleider of beleidsmedewerker bij gemeenten of sportbonden. Zij worden geacht initiatieven te ontwikkelen, samenwerkingen aan te gaan met andere sectoren (bijv. zorg, onderwijs) en innovatieve projecten op te zetten. Waar mbo'ers betere kansen zouden moeten hebben in de uitvoering, hebben hbo'ers betere kansen in het onderwijs (bijv. als gymdocent) en in onderzoeksfuncties, vooral als ze zich specialiseren in een bepaald domein (bijv. onderzoek naar Esports, gezondheidsbevordering).

"De hbo'er heeft meer kennis en knowhow meegekregen op projectleiding. Ik denk ook dat er bij bedrijven zoals wij vaak functies zijn die veel zelfstandigheid vraagt. Je wilt dat iemand een goede mail kan opstellen en een plan kan maken. Het zijn geen mensen die je in een strak proces drukt. Je vraagt wat projectleiding zonder dat dit heel zwaar is. Een hbo'er heeft meer bagage en is communicatief verder."

–Professional in de sport–

Uitdagingen en kansen

De belangrijkste uitdagingen en kansen voor de toekomst zien experts in meer samenwerking tussen mbo en hbo, bijvoorbeeld via hybride leertrajecten, dubbelkwalificaties en gezamenlijke (onderzoeken)projecten. Ook ligt de nadruk in veel van de interviews op de waardering van mbo'ers. Dit gaat enerzijds over het waarderen van de vaardigheden van mbo'ers, maar ook over de financiële beloning in mbo functies. Voor zowel mbo'ers als hbo'ers is het belangrijk dat zij zich blijven ontwikkelen. Dit vergroot hun inzetbaarheid en kansen op de arbeidsmarkt, in een markt die versnipperd is en naar verwachting versnipperd zal blijven.

"Bij vragen rondom een thema moet je naar de hele keten kijken. Niet op maandag de BSC en op donderdag de fysio. Je kijkt naar de vraag vanuit de inwoner en wat dat betekent voor de domeinen en of we daar een aanpak voor kunnen maken. Kinderen op gezond gewicht bijvoorbeeld. Wat betekent het thema voor de professionals? Wat betekent dat voor opleidingen? Onderwijs (mbo en hbo) zit hierbij aan de tekentafel en de uitvoering. Iedereen heeft een rol."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

De betekenis van de veranderingen voor de opleiding SB

Implicaties

De veranderingen binnen de sportsector, de gaming industrie en specifieke jongerentrends hebben implicaties voor de opleiding tot sportprofessional van de toekomst. Opleidingen moeten zich aanpassen aan de nieuwe eisen en kansen die deze veranderingen met zich meebrengen. Meer dan in het verleden moeten studenten worden voorbereid op een toekomst die aan verandering onderhevig is en waarin je flexibel en multidisciplinair dient te zijn.

Leg de nadruk op praktijkgerichtheid

Door studenten meer praktijkervaring aan te bieden leren ze snel waarvoor ze worden opgeleid, leren ze de eisen van het vakgebied kennen en leren ze ander (soft) skills die nog zijn. Ze leren vroeg hoe zij moeten omgaan met onverwachte situaties en nieuwe uitdagingen, hoe zij met verschillende disciplines omgaan en wat wensen zijn van verschillende doelgroepen naar achtergrondkenmerken en motivatie om te sporten.

"De combinatie leren en praktijk is een goede en past heel goed bij dit type leerlingen [mbo]. Ik zie er geen nadeel in. Vaak zijn ze hartstikke goed. Het vraagt [van begeleiders] meer vaardigheden als feedback kunnen geven. Onze studenten zijn gewend om voor grote groepen te staan en initiatiefrijk te zijn.

–Onderwijsprofessional en ondernemer–

Er zijn ook tegengeluiden tegen te veel leren in de praktijk. Het is belangrijk dat het wel een leeromgeving blijft. Studenten moeten ervaring op kunnen doen, het zijn nog geen medewerkers. De verantwoordelijkheid mag dus nog niet bij studenten liggen, maar moet liggen bij het opdoen van ervaringen.

Werkgevers verwachten meer omdat ze arbeidsproductiviteit tekort komen. De opkomst van BBL wordt onderstreept dit. BBL was laag gewaardeerd van het mbo en het wordt nu een hoger gewaardeerd omdat je het echte vak leert."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Multidisciplinariteit is essentieel

Opleidingen moeten inzetten op multidisciplinariteit. De kern is niet om alle kennis in huis te hebben, maar om de flexibiliteit te bezitten om snel te kunnen schakelen. Hoewel het belang van multidisciplinariteit onomstreden is, is de wijze van uitvoering niet vaststaand. Mogelijke oplossingen zijn het opzetten van beweegteams, leergemeenschappen, het inhuren van professionals door externe partijen (zoals samenwerkende bejaardentehuizen) of het aanbieden van dubbelkwalificaties om de individuele kansen te vergroten.

De betekenis van de veranderingen voor de opleiding SB

Flexibiliteit

Curricula moeten ruimte bieden voor keuzedelen, specialisaties en flexibele leerpaden zodat studenten zich kunnen aanpassen aan veranderende arbeidsmarktbehoeften. Er zijn echter ook tegengeluiden: te veel keuzevrijheid leidt bij studenten tot keuzestress.

"Ik denk dat het belangrijk is dat er in de opleiding aandacht is voor het feit dat studenten verschillende keuzes kunnen maken en dat ze zich kunnen specialiseren. Maar je moet ook oppassen dat je niet te veel keuzes biedt, want dan raken studenten het overzicht kwijt en krijgen ze keuzestress. Het is belangrijk om een goede balans te vinden tussen flexibiliteit en structuur."

–Onderwijsprofessional–

Ondernemerschap

Opleidingen moeten meer aandacht besteden aan ondernemend gedrag en netwerken om studenten voor te bereiden op een versnipperde arbeidsmarkt. Dit betekent dat studenten moeten leren om kansen te creëren en initiatief te nemen en dat opleidingen moeten zorgen voor voldoende mogelijkheden om te netwerken en ondernemend gedrag te ontwikkelen.

"We proberen ondernemend gedrag van studenten te stimuleren. Naast dat wat ze dat leren als beroep, willen we dat ze ondernemend gedrag laten zien. We hebben hier een keuzedeel in. Ondernemend gedrag raakt aan de nieuwsgierigheid. Je moet durven en nieuwsgierig zijn."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Soft skills

Soft skills zoals communicatie, samenwerking en reflectie, zijn essentiële vaardigheden voor de toekomstige professional. Dit betekent dat opleidingen moeten zorgen voor voldoende aandacht voor deze vaardigheden. Tegelijkertijd komen er ook geluiden van experts dat de basisvaardigheden niet vergeten moeten worden. Vaak zien professionals in de sport dat vaardigheden als taal, rekenen en digitale vaardigheden ondermaats zijn. Er gaan dus geluiden op dat school school moet blijven én dat leren in de praktijk belangrijk is.

"De basisvaardigheden zijn cruciaal. Maar we moeten ook aandacht besteden aan soft skills zoals samenwerken, communiceren en reflecteren. Dat zijn de vaardigheden die studenten echt voorbereiden op de arbeidsmarkt. Het is een combinatie van beiden die studenten succesvol maakt."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Vergeet niet dat dit geldt voor alle professionals die werkzaam zijn in de sportsector. Dus ook voor huidige professionals en docententeams.

Tips voor studenten

Voor studenten die zich willen voorbereiden op een carrière in de sportsector geven experts verschillende tips die kunnen helpen om wendbaar en toekomstbestendig te worden.

Blijf nieuwsgierig

Studenten moeten ontdekken wat ze leuk vinden en zich blijven ontwikkelen, zowel inhoudelijk als op het gebied van soft skills. Dit betekent dat studenten moeten blijven leren en zich moeten blijven ontwikkelen, zowel tijdens hun opleiding als daarna.

Bouw een netwerk

Netwerken en ondernemerschap zijn cruciaal voor het vinden van werk en het creëren van kansen. Dit betekent dat studenten moeten leren om contacten te leggen en te onderhouden en dat ze moeten leren om kansen te creëren en initiatief te nemen.

Wees wendbaar

Studenten moeten openstaan voor nieuwe ervaringen en zich aanpassen aan veranderende omstandigheden. Dit betekent dat studenten moeten leren omgaan met verandering en onzekerheid en dat ze moeten leren om flexibel en adaptief te zijn naar de markt en naar de doelgroepen die zij begeleiden.

"Blijf nieuwsgierig en blijf om je heen kijken. Blijf je niet vangen in wat je nu doet. Nieuwsgierigheid is essentieel om wendbaar te blijven."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Kies voor betekenisvol werk

Studenten moeten zoeken naar werk dat bij hen past en waar ze betekenis in vinden, ook als dat buiten de traditionele sportsector ligt.

"Ga dat doen wat je leuk vindt. In de toekomst ga je om de vijf jaar iets anders doen. Mensen blijven niet 20 jaar plus in de sport zitten. Wij adviseren: doe wat je leuk vindt. Als ze klaar zijn is mijn tip: blijf nieuwsgierig en blijf om je heen kijken. Blijf je niet vangen in wat je nu doet en daar hoort nieuwsgierigheid bij."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Conclusies

Het RIF-project 'Veelzijdiger in Beweging' is een reactie op de maatschappelijke uitdagingen in de Achterhoek, de veranderende sportsector en de noodzaak om de aansluiting van de mbo-opleiding Sport en Bewegen (SB) op de praktijk te optimaliseren. De verkenning onder 21 experts heeft bevestigd dat de sportsector ingrijpend verandert, wat vraagt om een nieuw type professional: de wendbare professional.

"Als je wendbaar bent en je aanpast aan de omstandigheden, [bijvoorbeeld] bij een gemeente of sportpark, overal is het net iets anders, dan ben je er klaar voor. Je zult je moeten aanpassen aan mensen en aan dynamieken. Je leidt [sportprofessionals] op tot een bepaald startpunt om een beroep uit te oefenen, maar je zult je moeten blijven ontwikkelen om klaar te blijven."

–Onderwijs en sportprofessional–

Conclusies

Sport als Middel: De functie van de mbo-sportprofessional verschuift van primair de sportbeoefening naar het gebruik van sport en bewegen als middel om maatschappelijke problemen op te lossen.

Multidisciplinariteit en dubbelkwalificaties zijn noodzakelijk: De versnipperde arbeidsmarkt en de verschuivende rol vereisen een professional die functioneert op het snijvlak van sectoren. De experts zien samenwerkingsvaardigheden en eventuele dubbelkwalificaties (bijv. Sport & Bewegen + Onderwijsassistent/Maatschappelijke Zorg) als een cruciale strategie om de inzetbaarheid en waardering van mbo'ers te vergroten.

"We moeten studenten voorbereiden op versnipperde banen en hen leren hoe ze zich kunnen aanpassen. Dubbelkwalificaties, zoals Sport & Bewegen gecombineerd met Onderwijsassistent of Maatschappelijke Zorg, zijn essentieel. Dit vergroot niet alleen hun inzetbaarheid, maar zorgt er ook voor dat ze waardevol zijn op het snijvlak van verschillende sectoren. Samenwerkingsvaardigheden en het vermogen om op meerdere terreinen te functioneren, maken de mbo'er toekomstbestendig."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

Conclusies

Van vereniging naar club: De balans tussen gemeenschapszin en individualisering wordt hierbij een belangrijke uitdaging. Sportprofessionals moeten niet alleen sporttechnisch vaardig zijn, maar ook flexibel, klantgericht en organisatorisch sterk om steeds meer tegemoet te komen aan de groeiende verwachtingen van leden en ouders.

Waardering voor de mbo'er: De sector en het onderwijs moeten actief de waardering voor de mbo'er in de uitvoering bevorderen. Het gaat hier ook over functieprofielen en bijbehorende waardering. Tenzij het echt een hbo-functie betreft (bijv. fysiotherapie, psycholoog-motorische therapie etc.), zou doorstromen voor betere arbeidskansen niet nodig moeten zijn.

"De mbo'er moet gewaardeerd worden voor wat hij of zij doet. Er zijn functies waar de mbo'er perfect in past, maar waar nu vaak een hbo'er wordt gevraagd. We moeten de waardering voor de mbo'er in de uitvoering bevorderen en duidelijk maken wat de toegevoegde waarde is van de mbo'er in de praktijk."

-Onderwijsprofessional in de sportsector-

Oog voor nieuwe markten: De gaming industrie biedt kansen voor de mbo'er. De opleiding SB kan studenten hierop voorbereiden en legitimiteit van bijvoorbeeld Esports bevorderen.

Trots: Ondanks dat sport steeds meer een middel wordt, het belang van dubbelkwalificaties wordt gedeeld, geven experts ook aan dat we als sportsector trots moeten blijven op ons vakgebied. We leiden sportprofessionals op en dat moet zo blijven.

"We moeten trots blijven op ons vak. Het is een vak. Niet onderschatten dat je echt iets kunt dat anderen niet kunnen."

-Professional in de sport-

Aanbevelingen voor de opleiding SB van het Graafschap College

- **Implementeer dubbelkwalificaties:** Bied actief flexibele leerpaden en dubbelkwalificaties aan, in het bijzonder met de domeinen Maatschappelijke Zorg, Onderwijs en Jeugdwerk. Dit is de meest concrete stap om de inzetbaarheid van studenten te vergroten en de aansluiting op de 'nieuwe' werkvelden te verbeteren.

"Dubbelkwalificaties zijn een manier om in te spelen op de marktvraag. Het is niet alleen een toevoeging, maar een noodzaak om studenten breder inzetbaar te maken, bijvoorbeeld in zorg, onderwijs en jeugdwerk. Zo vergroot je hun kansen op de arbeidsmarkt en sluit je beter aan bij de veranderende werkvelden."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

- **Focus op praktijk en reflectie:** Verhoog de focus op praktijkervaringen waar studenten omgaan met diverse doelgroepen (ouderen, inclusie) en onverwachte situaties. Zorg voor een sterke focus op reflectie op deze ervaringen om wendbaarheid en dieper inzicht in motivatie te trainen. Benadruk dat de stage/praktijk een leeromgeving blijft, niet een bron van arbeidsproductiviteit voor de werkgever.

"Hybride leren is een sterk voorbeeld omdat studenten iets gaan doen wat niet in hun comfortzone ligt. Ze ontdekken wat voldoening geeft en wat niet en dat is essentieel voor hun ontwikkeling. Reflectie op deze ervaringen is cruciaal om wendbaarheid en inzicht in motivatie te trainen. De praktijk is een leeromgeving, geen bron van arbeidsproductiviteit."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

- **Integreer nieuwe domeinen:** Denk hierbij bijvoorbeeld aan nieuwe markten zoals exergaming en de vitaliteitsbegeleiding van Esporters. De opleiding leidt in dit geval de begeleidingscrew op, niet de gamers.
- **Geef keuze, maar beperk het aantal:** Ondersteun studenten bij het maken van keuzes. Dit kan door ze vrijheid te geven binnen een beperkt aantal keuzes.
- **Ondernemerschap en soft skills:** Besteed expliciet aandacht aan ondernemend gedrag (kansen zien, netwerken) en soft skills (communicatie, samenwerken). Zorg tegelijkertijd dat de basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) van mbo'ers op peil blijven.

Aanbevelingen voor studenten, docenten en iedereen die werkzaam is in de sportsector

- **Wees een ontdekker:** Probeer zo veel mogelijk verschillende dingen uit. Focus niet alleen op de sportinhoud, maar ook op nevenvaardigheden zoals projectmanagement en het werken met verschillende doelgroepen.
- **Ontwikkel je soft skills:** Concentreer je op netwerken en het verbeteren van je soft skills (communicatie, reflectie). Dit maakt het verschil in de versnipperde arbeidsmarkt.

"Netwerken is cruciaal. Leg contacten, onderhoud ze en wees proactief in het creëren van kansen. Ondernemerschap en initiatief nemen zijn essentieel om relevant te blijven."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

- **Blijf nieuwsgierig en wendbaar:** Zoek actief naar kansen en wees bereid om je aan te passen, want de 'ideale baan' zal je niet snel vinden; je moet hem zelf creëren.

"Praktijkervaring is goud. Ga zoveel mogelijk de praktijk in, werk met diverse doelgroepen en reflecteer op wat je leert. De stage is een leeromgeving, geen plek om alleen arbeidsproductiviteit te leveren."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

- **Ga de praktijk in en wees trots op je vak:** Doe zo veel mogelijk ervaring op en wees niet bang om je plek op te eisen.

"Praktijkervaring is goud. Ga zoveel mogelijk de praktijk in, werk met diverse doelgroepen en reflecteer op wat je leert. De stage is een leeromgeving, geen plek om alleen arbeidsproductiviteit te leveren."

–Onderwijsprofessional in de sportsector–

THANK
YOU

Colofon en dankwoord

Dit onderzoek is uitgevoerd door XOET. Aan het onderzoek hebben verschillende experts meegewerkt die ik graag bedank voor hun openheid, visie en tijd:

Bart de Ridder Youngworks en Favela Street

Bertrik Berfelo Programmaleider en onderzoeker Esports, Serious Gaming en XR (HAN)

Esther Sullivan Opleidingsmanager Sport en Bewegen

Evi Lubbers Coördinator Vitaliteit en Beweging

Guido Wevers Teammanager Sport en Bewegen

Jan-Willem van der Roest Lector

Sportmanagement en Sport Business

Jasper van Buiten Programmamanager Vitaliteit Campus

Jora Broerse Hogeschool Hoofddocent Sportkunde

Joscha de Vries Directeur Bestuurder Sport Utrecht

Karlien Hunnensen Onderwijsprofessional mbo

Manon Zwakenberg Senior Projectcoördinator GSF

Maurice Tepperik Directeur Bestuurder Sport-ID

Pascal Kamperman: Directeur Bestuurder Achterhoek in Beweging

Raymond Sweets: Ondernemer en Vrijwilliger Openclub de Nevelhorst

Remco Hoekman Directeur Mulier Instituut

Sander Rosink ROC Twente

Sjoerd Rooks Manager Estinea

Suzanner ter Horst Coördinator Team Sport en Bewegen

Wilco Fuhler Onderwijsprofessional en vrijwilliger Openclub de Nevelhorst

Wim van der Mark Opleider HAN

Wouter Beijers Ondernemer en docent

Yihuan Chang Senior Leader